

Gyógypedagógiai Szemle

éves összefoglaló: 2015.01.01.–2015.12.31.

Készítette:

Rosta Katalin (print)

Pál Dániel Levente (online)

Lezárás dátuma:

2015. január 12.

A nyomtatott *Gyógypedagógiai Szemle*

A 2015-ös évben 4 lapszám jelent meg, melyből a hagyományokhoz híven a 3. szám tematikus szám, mely a szomatopedagógia aktuális kutatási és gyakorlati kérdéseibe nyújt betekintést. A tematikus kiadvány előzményének az a 2015 áprilisában megrendezett konferencia tekinthető, mely Elmélet és gyakorlat egysége a szomatopedagógiában címmel – a közelmúltban és jelenleg is folytatott – team munkában végzett kutatásokat mutatta be. A kötet szerzői az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézet Szomatopedagógiai Szakcsoport munkatársai.

A 2015-ös évben a *Gyógypedagógiai Szemle* 4 lapszámában az „**Eredeti közlemények**” rovatban 18 publikációt jelentettünk meg. A tanulmányok közül 12 tanulmány szerzői az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar oktatói és doktori iskolásai voltak. A tanulmányok közül 7 egyszerűs, 11 többszerzős. A többszerzős publikációk közül 5 az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézet Szomatopedagógiai Szakcsoport kutatási együttműködésében készült közös publikáció az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézettel, az ELTE Gyakorló Országos Pedagógiai Szakszolgálatával, valamint külföldi egyetemekkel (Tokyo Metropolitan University Department of Health Science Perception and Action Laboratory, Tokyo – Japán, valamint a Department of Psychiatry, Washington University School of Medicine, St. Louis, Missouri – USA). Két publikáció viszont a Kar Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézetének kutatási együttműködésében készült el az Országos Gyermekegészségügyi Intézettel és a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal, illetve a Zentrum für interdikziplinäre Sensorische Integration Bergen (Németország) közösen.

A tanulmányok közül 1 az ELTE Gyakorló Pedagógiai Szakszolgálatának és az Országos Rehabilitációs Intézet együttműködésében, 1 a Szomatopedagógiai Szakcsoport és az NSZE Vezető- és Továbbképző Intézetének együttműködésével készült, 1 tanulmány a Kar Fogytékosság és Társadalmi Részvétel Intézet és Atipikus Viselkedés és Kogníció Gyógypedagógiai Intézet munkatársainak közös publikációja, és 1 tanulmány pedig a Kar Gyógypedagógiai Módszertani és Rehabilitációs Intézete munkatársainak közös tanulmánya.

Az egyszerűs tanulmányok szerzői között jelen vannak a Kar oktatói (2), a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar munkatársa (1), a Semmelweis Egyetem Mentálhigiénés Intézet képviselője (1), a Pest megyei Pedagógiai Szakszolgálat valamint a

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógusai (2) és az ELTE Gyakorló Óvoda és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény munkatársa (1).

Igen örvendetes, hogy a tanulmányok szerzői között megjelentek a gyakorlat oldaláról a tudományos igénnyel publikáló szerzők.

A 2015-ben megjelent 1-4 számban közölt írások kiemelten foglalkoztak a korai reguláció és integrált szülő – csecsemő/kisgyermek konzultációval, valamint a logopédiai ellátórendszer problémáival, a gyógypedagógiai és társadalmi kirekesztés új formáival, a németországi lakóotthonokkal, a tanulók fogyatékossgal élő társakkal szembeni attitűd vizsgálatokkal, a siket és cochleáris implantált fiatalok és felnőttek identitástudatának vizsgálatával. Bemutattuk a csecsemők és kisgyermek nyelvi fejlődésének felmérését szolgáló PLS-3 nyelvi skálát és Diszkalkulia Pedagógiai Vizsgálatát (DPV). Folytattuk a szenzoros integrációs terápiát bemutató tanulmányt.

A tematikus számban a szomatopedagógia fejlődéstörténetébe, kutatásaiba, diagnosztikai rendszerébe, oktatásszervezésébe nyertünk betekintést. A Kar dékánjának kezdeményezésére, abból a célból, hogy a doktori képzésre járó kollégák publikációs lehetőségét bővítsük, első ízben jelentettünk meg 100 oldalnyi terjedelemben tematikus számot. Reméljük, hogy ezt a lehetőséget a lap felelős kiadói a jövőben is biztosítani tudják a Kar doktoranduszainak.

A „**Gyakorlat műhelyéből**” rovatban 4 tanulmány került megjelentetésre. Bemutattuk a Munkahelyi Gyakorlat program megvalósulását, a beszédasszisztens internetes program alkalmazását hallássérült gyermekek beszédfejlesztéséhez. Felvázoltuk a közös útkeresést a spasztikus hemiparetikus tanulók felső végtagi mozgásainak vizsgálatában és nyomon követésében, valamint leírásra került, hogy egy gyógypedagógiai intézmény hogyan alakítja ki a fogadóintézményi szerepvállalását a közösségi szolgálat folyamatában.

A „**Gyógypedagógia története**” rovatban 3 tanulmány került közlésre. Náray-Szabó Sándorra emlékeztünk halálának századik évfordulóján, megemlékeztünk Illyés Gyuláné dr. Kozmutza Flóra születésének 110. évfordulóján és bemutattuk az ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola logopédiai tagozatának 10 éves fejlődéstörténetét.

A „**Könyvismertetés, újdonságok**” rovatban a magyar nyelvű szakirodalom ismertetése mellett (7) helyet adtunk külföldi szakirodalom bemutatásának (1).

Az „In memoriam” rovatban Zsoldos Jánosra, a Mozgásjavító Általános Iskola gyógypedagógusára emlékeztünk.

A „**Figyelő**” rovatunkban megpróbáltunk kitekinteni újdonságokra, fontos eseményekre. Bemutattuk a Problématérképet, azaz a gyógypedagógiai ellátást érintő kérdések 12 pontját, tudósítottunk a IV. Nyitott Kapuk a Logopédián programról, betekintést adtunk a Fészekhagyó Projektbe, a tordasi kutyaterápiás programokba, a szomatopedagógiai szakmai műhely munkájába. Beszámolót közöltünk a gyógypedagógia lisszaboni világtalálkozójáról, a nevelés és oktatáskutatók európai konferenciájáról, valamint tudósítottunk az Illyés Gyuláné dr. Kozmutza Flórára történő megemlékezésről. Folytattuk az együttműködést a *Carissimi – Esély a fogyatékos és egészségkárosodott embereknek* című Szlovákiában megjelenő magyar nyelvű szakfolyóirattal és az Anyanyelv-pedagógia című folyóirattal. Elkezdtük az együttműködést a *Gyermeknevelés* című lappal.

A „**MAGYE életéből**” rovatunkban tudósítottunk a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete Mohácson megrendezett 43. Országos Szakmai konferenciájáról.

A lap töredék oldalain helyet adtunk szakmai és fizetett hirdetéseknek.

A *Gyógypedagógiai Szemle* 2015-ben megjelent számai az eddigi hagyományoktól eltérően, a MAGYE vezetőségének döntése értelmében, a *Gyógypedagógiai Szemle* netes felületéről, a www.gyogypedeszemle.hu oldalról, valamint az ELTE Reader digitális könyvtárából nem letölthetők.

Az olvasók közül sokan jelezték a hiányt, hiszen a megjelent publikációk a képzésben használt szakirodalom szerves részei. Különösképpen nehezményezték ezt a hiányt az „Integrált szülő – csecsemő konzultáció” képzés hallgatói és oktatói. A Kar által 2015 őszén indított új szakirányú továbbképzési szak számára az itt közölt tanulmányok jelentik az elméleti tananyag jelentős részét. A szakalapítók kérésére jelentettük meg folyamatosan a képzési anyagot.

A tanulmányok angol és magyar címét, szinopszisát és kulcsszavait a főszerkesztő döntése értelmében változatlanul megjelentetjük, hogy szerzőink kutatási eredményei bekerülhessenek a nemzetközi szakmai közegbe.

A *Gyógypedagógiai Szemle* 2015-ös megjelenését a Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete mellett a Nemzeti Együttműködési Alap és a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

Budapest, 2016. január 12.

Rosta Katalin
főszerkesztő

Gyógypedagógiai Szemle Online

Lapprofil és laparculat

Az idén januárban 8 éves Gyógypedagógiai Szemle Online (*indulás: 2008. január, link: www.gyogyped szemle.hu*) arculata, az online megjelenés profilja hat, folyamatosan épített és fejlesztett (mind tartalmi, mind kódolási) részegységből áll:

1. **Digitalizált Gyógypedagógiai Szemle** (a nyomtatott szakfolyóirat elektronikus megjelenése):
A nyomtatott GyoSze anyagai pdf és digitálisan újratördelt változatban egyaránt felkerülnek, illetve a főbb tanulmányok angol szinopszisa és kulcsszavai is: az elektronikus kiadás elérhető külföldről is, hiszen fontosnak tartjuk, hogy a magyar (nyelven publikáló) szerzőink kutatásai, esetleírásai, munkája és eredményei bekerülhessenek a nemzetközi/globalis szakmai vérkeringésbe. A digitalizált archívum könnyen kereshető, a különböző keresőmotorok segítségével „tértől és időtől függetlenül” kapcsolódik a szakemberek, hallgatók és érdeklődők hálózataiba. Ezért került fel 2013-ban az online változatra a Gordosné dr. Szabó Anna tiszteletére készült emlékkötet teljes tartalomjegyzéke is angolul és magyarul, illetve az egyes tanulmányok szinopszisa angol és magyar nyelven (Eddigi olvasószám: 1562 (2013), 7716 (2014), 14561 (2015); elérhetőség: http://prae.hu/prae/gyosze.php?menu_id=102&jid=45&year=2013).
2. **Aktualitások, hírek, könyvajánlók, felhívások, konferenciák, játékok:** a GyoSze Online minden jelentősebb szakmai szervezettel, intézménnyel és egyesüléssel rendszeres kapcsolatot tart, híreiket, anyagaikat rendszeresen szemlézi és közli. 2012-ben tudatosan elkezdtuk építeni könyvkiadókkal való kapcsolatainkat, rendszeresen közlünk könyvajánlókat, híreket a friss megjelenésekről/bemutatókról, illetve a prae.hu portál gyerekrovatával együttműködve recenziókat, kritikákat és interjúkat is – elsősorban a lehető legszélesebb szakmai közönség érdeklődésére számot tartó kiadványokról, illetve mesekönyvekről, gyerekkönyvekről és gyógypedagógiai vonatkozású kérdésekkel is foglalkozó szépirodalmi alkotásokról. Például:
  - Új szakmai kapcsolatok és együttműködések 2014-ben és 2015-ben: (1) „Carissimi – Esély a fogyatékos és egészségkárosodott embereknek” (Szlovákiában megjelenő magyar nyelvű szakfolyóirat); (2) *Anyanyelv-pedagógia* című folyóirat; (3) Civil Rádió (Ruzsa Viktor látássérült újságíró tollából rendszeresen közlünk cikkeket és élménybeszámolókat). (4) A *Gyermeknevelés* című szakmai lap.

- A nyomtatott *Gyógypedagógiai Szemle* korábbi évfolyamai és friss számai folyamatosan kerülnek fel az ELTE Eötvös Kiadó által elindított és üzemeltetett ELTE Reader digitális könyvtárba. (Erről bővebben itt lehet olvasni: http://prae.hu/prae/gyoszeetc.php?menu_id=109&aid=607&type=5) A *Gyógypedagógiai Szemle* 2015-ben megjelent számai az eddigi hagyományoktól eltérően, a MAGYE vezetőségének döntése értelmében, a *Gyógypedagógiai Szemle* netes felületéről, a www.gyogypedaszemle.hu oldalról, valamint az ELTE Reader digitális könyvtárából nem letölthetők.
3. **Petíciók:** A GyoSze Online teret biztosít sajtóanyagoknak, tiltakozásoknak, ezeket felületén megjeleníti, ill. aktív kommunikációs csatornáin ezekről a lehető legszélesebb olvasóközönséget tájékoztatja. Országos szintű problémák esetén komplex médiakampányt indítunk, mely minden esetben (eddig: SNI 2008 és 2009, ill. CI 2011) egy, a megfelelő gyógypedagógiai szakértőkkel közösen kidolgozott kommunikációs stratégia szerint valósul meg. (A PRAE.HU Informatikai és Kommunikációs Kft. munkatársai ezekben az esetekben a stratégia-kidolgozás és -megvalósítás mellett folyamatosan konzultálnak a gyógypedagógiai szakmai szervezet megbízott képviselőjével, egészen a kampány sikeréig.)
4. **Blog-motor:** A prae.hu portál elektronikus infrastruktúrájának fejlesztését követi a rendszerszinten társlapként kezelt GyoSze Online – ezeket a beépített fejlesztéseket automatikusan (külön fejlesztési díj megállapítását mellőzve) átvezetjük a GyoSze Online-ra is. Eddig két intézményhez kapcsolódó és egy gyógypedagógiai témájú (cochleáris implantáció, CI), gyakran frissített blog indult rendszerünkben, ezek a következők:
- ELTE Speciális Gyakorló Óvoda és Korai Fejlesztő Módszertani Központ: **felkarolo.prae.hu**
  - ELTE Bárczi Gusztáv Gyakorló Általános Iskola és Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény: **dami.prae.hu**
  - Péterke hallani fog (CI): **peterkehallanifog.prae.hu**

2015 első negyedében a prae.hu általános művészeti portál teljes átalakításának részeként a blogmotor egésze, köztük a fentebb felsorolt gyógypedagógiai témájú blogok motorja is megújult: mind külsejükben-felületükben, mind szerkesztési lehetőségeikben.

5. **Fórum-motor:** A portál-rendszer elektronikus infrastruktúrájának részeként a GyoSze Online külön fórumokkal rendelkezik, melyek rendszeres felhasználói frissítése színesebbé és sokrétűbbé teszi az olvasók tájékoztatását. >>> **FEJLESZTÉS: A közösségi média egyre erőteljesebb jelenléte és a fórumok egyre inkább háttérbe szorulása miatt a**

fórumokat megszüntettük, és a korábban itt aktív kommunikációt átraktuk a GyoSze Facebook-csoportjába.

6. **Facebook-csoport:** 2012-től óta tudatosan elkezdtük építeni és a legváltozatosabb típusú tartalmakkal tájékoztatni Facebook-közönségünket is: itt kap helyet a „sajtófigyelés”, a magyar online és nyomtatott sajtóban, illetve tévékben és rádiókban szereplő gyógypedagógiai anyagok ajánlása, ill. az ehhez kapcsolódó (hozzászólások formájában megjelenő) szakmai kommunikáció elindítása, moderálása. A csoportunknak jelenleg több önkéntes szerkesztője (Fejes Gabriella, Gönczi Rita, Pál Dániel Levente, Rosta Katalin és Szekeres Szabolcs) és 5408 tagja van (2015 januárjában: 4046; 2014 januárjában: 2419; 2013 januárjában: 1192, ld. később részletesen).

Egyéb

2010-ben elindítottuk a „**Tanulmányok**” című rovatot, melyben idegen nyelvű tanulmányokat publikálunk. A rovat elsődleges célja a *Gyógypedagógiai Szemle* nemzetközi, globális rangjának és ismertségének elmélyítése, másodlagos célja a nyomtatott folyóiratból – terjedelmi okok miatt – kiszoruló minőségi tanulmányok (főleg PhD-hallgatók írásai) publikálása.

2011 májusa óta – az ingyenessé vált MTI hírszolgáltatásnak köszönhetően – a Gyógypedagógiai Szemle Online **MTI Hírfelhasználó** lett. A hivatalosan megjelenő híreket és sajtóközleményeket így első kézből, az MTI hírszolgáltatását napi rendszerességgel szemlélve tudjuk publikálni – ezzel is szélesítve a megjelenő cikkek tematikus szórását.

Kommunikáció

Facebook-csoport: A *Gyógypedagógiai Szemle* 2010 áprilisa óta fenn van a Facebook közösségi oldalon, melyen folyamatosan megjelennek a publikált aktualitások, hírek, hirdetések (stb.), illetve a más médiumokban megjelent, a gyógypedagógia bármely területét érintő információk, hírek, interjúk stb. (vö. „sajtófigyelés” és a kommentek formájában megjelenő szakmai párbeszéd kezdeményezése). A Facebook átalakítása miatt 2012-ben új csoportot hoztunk létre, a Facebook (tőlünk teljes mértékben független) fejlesztésének köszönhetően új lehetőségekkel, tartalombővüléssel és pontos olvasói statisztikákkal. A csoportnak jelenleg több önkéntes szerkesztője (Fejes Gabriella, Gönczi Rita, Pál Dániel Levente, Rosta Katalin és Szekeres Szabolcs) és **5408 tagja** van.

Az oldal követőinek (ún. „kedveléseinek”) alakulása 2015. január 1. és 2015. december 31. között

Az oldal követőinek (ún. „kedveléseinek”) alakulása 2014. január 1. és 2014. december 31. között.

A Gyógypedagógiai Szemle a Facebookon: a csoport tagjainak nem-életkor szerinti megoszlása, valamint országok, városok és beállított nyelvek szerinti szórása.

Hírlevél: Havonta két alkalommal küldünk hírlevelet, amelybe az előző hírlevél kiküldése után megjelent fontosabb anyagainkat szerkesztjük. Digitális lapszám megjelenése esetén külön, a megjelenést középpontba állító hírlevelet küldünk. Külön kérés, illetve petíció esetén külön hírlevelet küldünk. A GyóSze Online hírlevelére eddig **1368 fő** iratkozott fel.

Médiakapcsolatok (első szint): Körülbelül két tucat szakmai és nem szakmai lappal tartjuk a kapcsolatot, mely vagy kölcsönös és folyamatos szemlélésben és átlinkelésben vagy a 'hírdoboz' befűzésében és megjelenésében valósul meg.

Médiakapcsolatok (második szint): Speciális kapcsolatot tartunk az összes hazai és a tematikusan kapcsolódó magyar nyelvű határon túli sajtótermékkel (országos és regionális napilapok, hetilapok, hírportálok, szélesen értelmezett szakmai oldalak) és médiummal (TV-k, rádiók), melyeket a

megjelenített komplex médiakampányok során értesítünk.

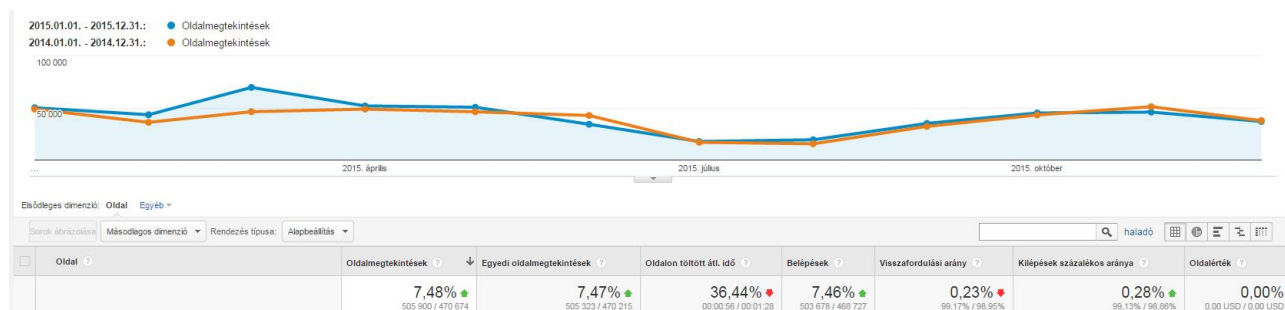
Statisztikák, eredményesség

év (01.01–12.31)	összes egyedi oldalmegtekintés (24 óra/IP-cím)*	fő/hó (átlag)	változás (előző évhez képest)
2015	505.323	42.110	+7,47%
2014	467.869	38.989	-2,07%
2013	479.834	39.986	+1,45%
2012	472.982	39.415	+29,83%
2011	364.318 (437.010)**	30.360 (36.418)*	+18,52%
2010	307.398	25.617	+77,39%
2009	173.294	14.441	+180-200%
2008	kb. 60.000***	-	-

* Az egyedi oldalmegtekintés azoknak a látogatásoknak a számát jelenti, amelyek során az adott oldalt legalább egyszer megtekintették. A rendszer minden egyes oldal URL + oldalcím kombinációt egyedi oldalmegtekintésnek számol. (Forrás: Google Analytics)

** A zárójelben szereplő szám a hallást visszaállító műtétek ellehetetlenítése elleni petíció (<http://prae.hu/prae/petitions.php?pid=2098>) miatt érkező plusz látogatottsággal kiegészült egyedi szumma oldalmegtekintések száma, a hónap szerinti lebontása csak tájékoztató jellegű. A sikeres CI-petíció 2011.06.08-án jelent meg, és 2.479 aláíró támogatta.

*** Nincs pontos adat más statisztikai analízáló technika miatt, becslés (SNI petícióval együtt): kb. 60 ezer / év

A Gyógypedagógiai Szemle Online havi olvasottsága 2014-ben (narancssárga) és 2015-ben (kék).

Digitalizált folyóirat átlagos olvasószáma lapszámonként (a megjelenéstől számítva)

évfolyam	átlagos olvasószám (egyedi megtekintés / lapszám)					
	2011. június 17.*	2012. január 26.*	2013. február 27.	2014. január 26.	2015. február 1.	2016. január 12.
2015	--	--	--	--	--	13.913
2014	--	--	--	--	19.330,5	29.740,5
2013	--	--	--	15.611 (1.562)**	28.085,5 (7.716)**	36.763,25 (14.561)**
2012	--	--	5.910	20.828,75	36.414,5	51.225,5

2011	--	2.878	2.944	14.600	26.646,3	37.835
2010	4.345	3.330	2.471,75	12.620,5	24.138	34.927,5
2009	5.638	4.780	3.798	17.494,25	33.138,75	48.166
2008	22.638	22.001	21.597,25	30.548,5	40.497,5	50.694,5
2007	7.850	8.298	7.468,25	14.096,5	21.094,75	27.470,25
2006 (csak tartalom)	2.726	3.070	1.933,25	5068	8311,5	11.436,25
2005	1.914	2.165	1.582	5217,5	8675,5	12.503,25
2004	1.025	1.398	798,5	4499,5	8120	12.031,75

* 2012-ben a prae.hu portálmotor belső statisztikája kijavításra került – a korábbi magasabb olvasószámok az IP-alapú statisztika rossz beállításának köszönhető „túlmérések” voltak.

** Zárójelben a Gordosné dr. Szabó Anna tiszteletére készült emlékkötet olvasottsága.

Statisztikák – „Mi van a számok mögött?”

A Gyógypedagógiai Szemle Online-t a korábbi évek meredek, majd megtorpanó emelkedése után 2015-ben ismét sikerült jelentősen növelni az olvasószámot (az előző évhez képest +7,47%-os növekedés).

Ezt az olvasási statisztikát ki kell egészítenünk a facebookos kommunikációnknak köszönhető csoportunk taglétszámának meredek emelkedésével és népszerűségével. Az új média- és kommunikációs trendeket jól követve sikerült a közösségi oldalnak köszönhetően új olvasókat szereznünk, a tájékoztatást és a híráramlást nemcsak folyamatosan biztosítanunk, hanem az új kommunikációs csatorna hiteles (!), aktív és jól működtetett használatának köszönhetően jelentősen növelnünk is. A facebookos csoportunk taglétszáma az elmúlt években: 2016. január > 5409 tag; 2015. január > 4046 tag; 2014. január > 2419 tag; 2013. január: 1192 tag.

A digitalizált *Gyógypedagógiai Szemle*ről elmondható tehát, hogy egy megjelenő lapszám az megjelenés első negyedévében (következő lapszám megjelenéséig) kb. 4-6.000 olvasót vonz, amely olvasószám növekedési grafikonja az év nagy részében lassú egyenletességgel növekszik (főleg keresőmotorok, hyperlinkek, cikk ajánlása stb.), a főiskolai/egyetemi vizsgaidőszakok környékén ugrásszerűen megemelkedik (a 2014/1-es lapszám letöltésszáma: 80.616). Ennek köszönhetően a korábbi évfolyamok olvasószáma is nő – akár évente évfolyamonként több ezer vagy tízezer új olvasóval (a fentebbi táblázat szerint több korábbi évfolyam átlagos olvasószámát sikerült megdupláznunk).

A petíciók sikeressége során működésbe hozott komplex médiakampány egy rövid időszakban hoz jelentős mennyiségű új olvasót (a kampány lefutása után keletkező plusz olvasószám a keresőmotoroknak és a számos más oldalon elhelyezett hyperlinkeknek köszönhető), melyek egyrészt növelik a *Gyógypedagógiai Szemle* társadalmi ismertségét, bizonyos vonatkozásokban szakmai elismertségét, másrészt ennek köszönhetően is egyenletes fokozatossággal szélesedik az olvasók rétege, ill. ennek a *Gyógypedagógiai Szemle* különböző rovataiban megjelenő arányszáma.

Összességében kijelenthető, hogy az elmúlt években a tartalmilag és technikailag folyamatos fejlesztett *Gyógypedagógiai Szemle Online* egy izgalmas és sokrétű arculattal rendelkező, sikeres és eredményes szakfolyóirat, mely egy művészeti portállal való fúziójának köszönhetően meg tudja szólítani a nyitott, de nem szakmai olvasóközönséget is, illetve a maga területén – összehasonlítva a hasonló profilú folyóiratokkal – világviszonylatban is egyedülálló kezdeményezésnek nevezhető.

Budapest, 2016. január 12.

Pál Dániel Levente